

Qui espera, desespera

Certament, qui té unes expectatives, uns desigs, uns objectius, no assolits, s'impacienta, es desespera i pou caure en el pou de la desesperació.

Lamentablement, la desesperació és un estat de greu pertorbació de l'ànim a causa de la pèrdua de la confiança en la resolució d'un mal irreparable, a la impotència de reeixir, fins a arribar a la pèrdua total de confiança de salvació.

Són múltiples les causes que desestabilitzen l'estat mental i emocional de moltes persones i de manera especial, s'està cronificant entre el jovent que per definició és (o hauria de ser) el dipositori més gran d'esperança. Però no és així!

Les vivències de les noves recents pandèmies, de les catàstrofes naturals en bona part atribuïdes al canvi climàtic, el resò constant, cada vegada més ampli, de tambors de guerra, els canvis brutals que en el món laboral provocarà la immersió de la intel·ligència artificial (IA), la meritocràcia galopant impulsada pel neoliberalisme salvatge, on només el poder i domini del «conqueridor» d'un lloc valorat per la societat, pot ser objecte de drets.

Aquestes només són algunes de les circumstàncies que emboïren l'estat d'ànim de molta gent que entreveuen un futur sense esperança que els fa viure en un estat de por permanent.

Viure en por tenalla qualsevol iniciativa, és germen d'ansietats, angoixes i portes obertes a la depressió, desesperació.

Urgeix, tant personalment com col·lectivament, reconstruir l'esperança

PERE REIXACH

que foragita la por que destrueix la dignitat de viure com a persona!

«S'ha de saber esperar, quan s'està desesperat i caminar quan s'espera» ens dirà Gustave Flaubert (1821-1880), escriptor francès de reconeguda influència.

Rabindranath Tagore (1861-1941), nascut a Calcuta, poeta premi Nobel 1913 per la seva obra poètica, els seus drames i les seves notables novel·les, en la seva obra *Ocells perduts*, té una frase que defineix i emmarca l'essència de l'esperança: «Cada infant, en néixer, ens porta el missatge que Déu no ha perdut encara l'esperança en els homes».

En aquest sentit, la gran celebració anual de Nadal, és la constatació del naixement de l'infant Jesús portador d'esperança.

Poemes, cançons, llegendes, representacions i litúrgies rememoren aquest fet històric, tot convidant-nos a viure en esperit de confiança. Tanmateix, que és i com es viu l'esperança?

Byung-Chul Han (Seul 1969), escriptor i doctor en filosofia per la Universitat de Friburg, graduat en literatura alemanya i teologia per la Universitat de Munic.

Professor de Filosofia i Estudis culturals de la Universitat de les Arts de Berlín. Autor d'una vintena de llibres on descriu les angoixes i desesperances d'un món que va de catàstrofe en catàstrofe, orientat a la producció sense límit, impulsat pel neoliberalisme salvatge, on la vida queda reduïda a la supervivència personal, ens ha sorprès en la seva darrera publicació, en parlar-nos de *L'esperit de l'esperança*.

Em permeto fer-vos un tast, del seu pensament. L'apocalipsi està de moda, en la literatura, en el cinema i en tots els mitjans de difusió que sembren en el nostre estat d'ànim, la por i les angoixes da-

«S'ha perdut l'esperança. Tanmateix, només amb l'esperança podem recuperar la vida amb sentit i futur»

vant el futur, condicionant la vida a la seva simple convivència, esdevenim malalts fugint de la mort.

Una vida abocada exclusivament a la producció i al consum intranscendent, deixa la vida sense transcendència i sense festa.

S'ha perdut l'esperança. Tanmateix, només amb l'esperança podem recuperar la vida amb sentit i futur. L'esperança, és transcendència, fe i amor.

El clima de la por, mata l'esperança i embruteix l'ambient social amb ressentiments i odís, terreny abonat pels populismes de dretes que afebleixen la democràcia i ens aboquen al poder autoritari que se sent còmode amb una població poruga i pensament dèbil. Precisem polítiques d'esperança que esperonin el diàleg, el pensament i la fraternitat.

No és el mateix l'esperança que l'optimisme, ni tampoc psicologia positiva. En l'optimisme no hi ha pessimisme, en canvi, en l'esperança hi ha desesperança com hi ha la muntanya i la vall. La psicologia positiva queda atrapada en el «tu pots», «tot depèn de tu». Optimisme i psicologia positiva se centren en la mateixa persona. L'esperança s'obre al «nosaltres»

El llibre de 140 pàgines està dividit en quatre capítols. 1) Preludi. 2) Esperança i acció. 3) Esperança i coneixement i 4) Esperança com a forma de vida.

Un llibre alliberador i necessari. Un bon regal per aquestes festes per ajudar-nos a viure l'esperança del Nadal. ■

Reciclar al segle XX

Fa la impressió que això del reciclatge és cosa d'ara, però no és així. Al segle passat, els que tenim una certa edat, encara recordem la figura del drapaire que passava pels carrers i cases per recollir cartró, diaris, ampolles de cava, ferralla, joguines velles, mobles, llibres, làmpades, vidre, eines, roba, etc. Aquest professional es dedicava a donar utilitat a tot el que a les llars ja no s'utilitzava. Sense saber-ho feia el que avui en dia s'anomena reciclar. Però amb una diferència, a canvi de tot el que s'emportava, et donava unes pessetes.

Altres com modistes i sastres adaptaven la roba en bon estat de les diferents generacions. Res passava de moda. El mateix passava amb el calçat: el sabater el deixava com nou. Perquè al segle XX es reparava tant un petit electrodomèstic com un de gran, un vehicle, una màquina... Els recanvis eren presents a totes les botigues. Però avui en dia és missió impossible trobar recanvis per una cosa que has comprat fa deu anys o menys. Reparar és més car que comprar-ho nou.

Llavors els envasos, en general, eren de vidre. Tots eren retornables ja fossin d'aigua, refrescos, llet i fins i tot els io-

JORDI FABRELLAS PAYRET

gurts. Aquest fet normal i quotidià comportava que, el que es diu ara reciclar, fos una tasca remunerada perquè amb el retorn de l'envàs es donava un petit import. Pel que, ben mirat, no sortia a compte deixar-los tirats al carrer, al bosc o al camp.

Les fruites, verdures o llegums es venien a granel, la carn i el peix també i així anar seguint. Ves per on, durant bona part del segle passat sense saber-ho ja es reciclava el vidre, el paper, cartró, la roba, etc..., i la feina era remunerada.

Però una malentesa modernitat va comportar l'ús indiscriminat del plàstic: bosses, safates, embolcalls... tots d'un sol ús i de difícil eliminació. La producció en sèrie ho va facilitar, però sense preveure'n la gestió, tot anava a parar allà mateix. El resultat és la contaminació dels

mars, aquífers, camps de conreus i boscos. I reparar i reutilitzar va passar a ser una despesa. El missatge de la indústria de l'embalatge és que aquest sistema pretén ser un estalvi de temps i econòmic, però genera muntanyes de residus. O anar a la moda que arracona un munt de roba perquè al cap d'una temporada ja no estàs al dia.

Aquell cert equilibri que recordem els d'una certa edat se'n va anar en orris. I en l'actualitat reciclar s'ha posat de moda. Es diu a la ciutadania que ha de separar el plàstic, el vidre, el cartó, l'orgànic, les piles i bateries, els fàrmacs, rebuig sanitari, vegetal, rebuig... La recollida amb el porta a porta serveix per a fer més econòmica la recollida, tot i que la tria la fa el ciutadà i s'encareix notablement.

La pregunta és: Quin benefici se'n treu

de la tria i reciclatge? Qui hi guanya amb la feina de la població? És cabdal ser transparent en la gestió dels residus reciclats, s'ha de saber què se'n fa i quina rendibilitat en treu l'empresa que fa la recollida i la que ho transforma. Fa la sensació que la ciutadania fa la feina i la paga mentre uns altres fan el negoci.

No hi ha dubte que és imprescindible reduir el volum de residus. Cal tornar a les bones pràctiques de retorn envasos, compra a granel, disposar de peces de recanvi, no considerar obsolets elements que no tenen ni deu anys, posar ordre a l'embalatge, al concepte d'anar a la moda...

I una altra qüestió a tenir en compte: la recollida del porta a porta s'ha de fer cada dia. Bé que així es feia al segle passat. És cert que tot anava amb una sola bossa, però ara seran diverses bosses. No fer-ho comporta insalubritat perquè l'acumulació de deixalles durant dies comporta pudors, proliferació d'insectes i d'altres problemes. ■

Jordi Fabrellas Payret és degà del Col·legi d'Enginyers Graduats i Enginyers Tècnics Industrials de Girona